

Brandweer Zuid-Limburg

Begroting 2017

Meerjarenraming 2018-2020

Inhoudsopgave

Deel A Beleidsplan programma-onderdeel Brandweer 2017	Blz. 9
Deel B Begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020	Blz. 24

Bestuur, Directie en vaststelling

Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de ontwerpbegroting. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de begroting.

Het Dagelijks Bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2016) :

Naam	Gemeente	Functie
Mevr. J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	portefeuille Politie plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille financiën
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten) portefeuille multidisciplinair

Het Algemeen Bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2016):

Naam	Gemeente	Functie
De heer F.H.H. Weekers	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer A.R.B. van den Tillaar	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-Te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

Directie

De Veiligheidsdirectie bereidt de ontwerpbegroting voor.
De Veiligheidsdirectie is als volgt samengesteld:

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer J.H.J. Höppener	Bevolkingszorg (Gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie Eenheid Limburg	Directeur

Opstellen en vaststellen begroting 2017

Opstellen

De ontwerpbegroting 2017 is door het Dagelijks Bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 31.03.2016.

---

*Voorzitter,
J.M.Penn-te Strake*

---

*Secretaris,
F.C.W. Klaassen*

Vaststellen

De begroting 2017 is door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de vergadering van 17.06.2016

---

*Voorzitter,
J.M.Penn-te Strake*

---

*Secretaris,
F.C.W. Klaassen*

Inleiding

De begroting 2017 is een nadere uitwerking van de afspraken uit het Meerjarenbeleidsplan 2012-2018 Eenheid in Verscheidenheid. Het jaar 2017 is daarmee de voorlaatste jaarschijf van het vastgestelde programma. Op het totaal bezien, verloopt het programma nog steeds volgens de meerjarenraming uit 2012. Kenmerkende hoofdelementen zijn: brandweer lokaal verankerd mede door het borgen van vrijwilligheid, variabel uitrukken, brandveilig leven en het realiseren van de opgelegde financiële taakstelling. In het meerjarenbeleidsplan is de samenhang tussen beleidsvoornemens en financiële ramingen voor de gehele periode van 2012-2018 beschreven. Als zodanig is deze begroting 2017 beleidsarm en voert dit plan de bestuurlijke afspraken uit met waar nodig een heroriëntatie op onderdelen vanwege voortschrijdend inzicht en autonome ontwikkelingen. Basisuitgangspunt hierbij is dat een noodzakelijke beweging niet leidt tot extra kosten.

Hoofddoelstelling van de organisatie is en blijft het streven naar het behoud van de aandacht voor de dagdagelijkse brandweezorg met lokale inbedding en de focus op slagkrachtverbetering en efficiencyvoordelen voortvloeiende uit het kunnen opereren op regionale schaal.

Achterliggende beweegredenen bij het meerjarenbeleidsplan Eenheid in Verscheidenheid is dat de brandweezorg vernieuwing nodig heeft om tegen aanvaardbare kosten tegemoet te komen aan de veranderende behoefte van de samenleving. De brandweer maakt hiervoor gebruik van nieuwe benaderingswijzen op repressief gebied en maakt daarbij gebruik van modern en multifunctioneel materieel. Externe samenwerking met publieke en private partijen wordt bij voorbaat op haalbaarheid onderzocht. Ook wordt participatie van burgers en bedrijven verder geactiveerd. De brandweer gaat door met het investeren aan de voorkant van de veiligheidsketen onder meer door het bevorderen van brandveilig leven en zelfredzaamheid.

De brandweer bedient zich bij haar repressieve taakuitoefening van beroepspersoneel en vrijwilligers. De kijk op en de benadering van de vrijwilliger is een blijvend aandachtspunt en op onderdelen is vernieuwing op zijn plaats. Voor wat betreft de beroeps is met name de toenemende vergrijzing en mogelijk de hieruit voortvloeiende toename van (langdurig) ziekteverzuim een bijzonder aandachtspunt. Mogelijkerwijze gaat dit directe gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering, de aansturing van het korps en de invulling van de werkroosters. Deze ontwikkelingen dwingen tot de totstandkoming en vaststelling van een meer diepgaand strategisch personeelsbeleid vanaf 2017.

Basingrediënt om de brandweertaak blijvend uit te kunnen oefenen en de doelen te bereiken is vakmanschap. Vakmanschap op straat en vakmanschap achter de schermen. Dat betekent een constante investering in personeel. Met name het blijvend geschikt zijn voor het vak vergt vanwege de veelheid aan ontwikkelingen een extra impuls waaraan niet te omkomen valt. De evaluatie van een aantal grotere incidenten in de afgelopen jaren geeft aanleiding voor de stelling, dat de focus op vakbekwaamheid aanscherping behoeft. De grote organisatieverandering in combinatie met de forse beweging in personele opbouw en samenstelling heeft de afgelopen jaren logischerwijze veel aandacht en middelen gekost. Omdat de nieuwe organisatie nu staat, ontstaat er weer ruimte om de inhoud van het brandweervak meer voorop te zetten.

In financiële zin blijft de brandweer in het spoor van de bestuurlijk gemaakte afspraken. De bezuinigingen worden bij gelijkblijvende omstandigheden conform de doelstellingen van het meerjarenbeleidsplan gehaald. Eigen noodzakelijk geachte ontwikkelingen zoals passend binnen het vastgestelde meerjarenprogramma worden uitgevoerd door een herprioritering en/of fasering van onderwerpen binnen de taakvelden, door efficiencymaatregelen en op basis van voortschrijdend inzicht. Onzekere toekomstige financiële elementen zullen met name door externe ontwikkelingen worden bepaald. Als voorbeelden worden genoemd de noodzakelijk geachte versterking van de multidisciplinaire samenwerking, de ontwikkelingen in het meldkamerdomein, nieuwe regels op het terrein van rechtspositie en de fiscus en de druk op de inkomsten.

In de loop van de komende periode zullen initiatieven worden genomen om vanuit de gerealiseerde programmaonderdelen het meerjarenplan voor de jaren na 2018 te bepalen.

Maart, 2016

Gerard van Klaveren,
Algemeen Directeur Brandweer Zuid-Limburg/ Commandant Brandweer Zuid-Limburg.

Vaststellingsbesluit beleidsplan en begroting 2017 programma-onderdeel Brandweer

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg inzake de programma ontwikkelingen 2017, de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 van de Brandweer Zuid-Limburg d.d. 31 maart 2016;

Gelet op het bepaalde in artikel 11.3 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg ten aanzien van de begrotingsvoorschriften;

Besluit:

1. In te stemmen met de begroting 2017
2. In te stemmen met het programma BRWZL 2017
3. Kennis te nemen van de meerjarenraming 2018-2020

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg d.d. 17 juni 2016.

De voorzitter

De secretaris

J.M. Penn-te Strake

F. Klaassen

Deel A Beleidsplan programma-onderdeel Brandweer 2017

1. De brandweer in de regio

De brandweer maakt onderdeel uit van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, een samenwerkingsverband gebaseerd op de Wet veiligheidsregio's. Naast de GHOR, de gemeenten en de politie maakt de brandweer onderdeel uit van de veiligheidsregio en is daarin volledig geïncorporeerd. De brandweer levert een relatief grote bijdrage aan de Veiligheidsregio waarvoor structureel en incidenteel personeel beschikbaar wordt gesteld. De begroting 2017 en de onderliggende beleidsitems van de brandweer (monodisciplinair) dienen in samenhang beschouwd te worden met het beleidsplan van de Veiligheidsregio (multidisciplinair). De focus van de brandweer is dan ook gericht op uitvoering van de haar van oudsher opgedragen taken met daarbij een naadloze aansluiting op en opschaling naar samenwerking op het terrein van grootschalige hulpverlening en crisisbeheersing in het verband van de veiligheidsregio. Van de brandweer mag verwacht worden dat zij bijdraagt aan een stevige crisisorganisatie en zorgt voor een gedegen organisatie en borging van de eigen processen. De partners binnen de Veiligheidsregio mogen vertrouwen en bouwen op de multidisciplinaire inbreng van de brandweer. De brandweer moet andersom natuurlijk ook kunnen rekenen op haar partners. Door de Veiligheidsdirectie is een project in uitvoering genomen met als doel zicht te krijgen op de mogelijkheden en consequenties van een doorontwikkeling van de organisatie van de Veiligheidsregio. In de voorliggende begroting van de brandweer is met dit project geen rekening gehouden.

2. Het realiseerbare zorgniveau

In het meerjarenbeleidsplan is het kader voor het borgen van het zorgniveau verankerd. Belangrijke aspecten in dit verband zijn het dekkingsplan en het regionale risicoprofiel. De brandweer is genooddaakt meer activiteiten te ontplooiën op het vlak van risicobeheersing vanwege het feit dat zij niet meer kan voldoen aan de algemene publieke verwachting dat zij in alle omstandigheden, op alle tijden en in alle situaties kan optreden als de redder in nood. In feite zit de brandweer al jaren tegen de grenzen van haar repressieve kunnen aan. Datzelfde geldt voor de wijze van preventie zoals dat sedert decennia werd uitgevoerd. De kosten hebben een relatief hoog plafond bereikt en het aantal slachtoffers als gevolg van brand of hulpverlening neemt niet af. Dat is reden om een koerswijziging in te zetten, gericht op voorkomen van branden en incidenten (voorkomen is beter dan genezen). De conclusie is dat de brandweer niet meer verder gaat inzetten op verzwaring van de repressieve organisatie voor het terugdringen van het aantal slachtoffers maar in risicobeheersing nieuwe stijl. Daarmee wordt een accentverschuiving ingegaan. Het gaat niet alleen maar om het controleren en handhaven maar steeds meer over het werken aan een bewustwordingsproces. Sleutelwoorden bij risicobeheersing nieuwe stijl zijn bewustwording van de eigen veiligheid en zelfredzaamheid van de burger. Risicobeheersing is in 2017 door de uitvoering van het project brandveilig leven bezig om samen met de ketenpartners een bijdrage te leveren aan het gewenste zorgniveau: repressie op orde, risicobeheersing accentueren. De samenwerking met de gemeenten, bedrijven en burgers is hiervoor een randvoorwaarde. Een aantal ontwikkelingen, gericht op die koerswijziging, worden bij de onderscheidene taakgebieden hieronder afzonderlijk toegelicht.

2.1 Strategische thema's.

In 2012 is het meerjarenbeleidsplan 2012 – 2018 Eenheid in Verscheidenheid vastgesteld. Op dit moment is de beleidsperiode meer dan halverwege. Een evaluatie en eventuele heroriëntatie op de destijds benoemde beleidsitems zal in 2016 plaatsvinden. Voortschrijdend inzicht, autonome ontwikkelingen en landelijk opgelegde thema's hebben de brandweer aangezet tot een herprioritering en/of fasering van beleidsonderdelen binnen het programma "eenheid in verscheidenheid". De brandweer heeft daarvoor een strategische agenda benoemd die helpt om voor de resterende beleidsperiode de aandacht op de noodzakelijk geachte thema's te blijven vestigen. Deze strategische thema's zijn:

1. Vakbekwaamheid, het vak voorop
2. De ontwikkeling van een strategisch personeelsbeleid
3. De doorontwikkeling van brandveilig leven
4. Schoon werken

Naast een herprioritering van elementen binnen het vastgestelde programma vanwege genoemde redenen en op onderdelen noodzakelijke accentverschuivingen zijn de resterende planperioden in principe beleidsarm. Dat betekent dat de brandweer dus in volle omvang uitvoering geeft aan het meerjarenbeleidsplan met als stip op de horizon de afgesproken financiële bezuiniging. Een aantal hier mee verband houdende ontwikkelingen wordt onderstaand belicht.

2.2 Taakgebieden brandweer

2.2.1 Brandweezorg en repressie (incl. Meldkamer Brandweer)

Onder de noemer van brandweezorg en repressie valt het geheel aan activiteiten en middelen (voertuigen, materialen, personeel) die in rechtstreeks verband te brengen zijn met de primaire taak van de brandweer; het blussen van brand en redden van mens en dier.

Ontwikkelingen en speerpunten

Specialistische brandweertaken en Grootschalig Optreden.

De brandweer heeft zich vanwege de voortschrijdende maatschappelijke en technische ontwikkelingen in de loop van de tijd bekwaamd in het uitvoeren van een aantal gespecialiseerde taken. Daarbij valt te denken aan duikteams, teams gevaarlijke stoffen en advisering op het gebied van industriële risico's. Conform het beleidsplan wordt een aantal specialismen in 2016 opnieuw geanalyseerd op doelmatigheid, belasting voor vrijwilligers, capaciteitsbelasting voor beroeps in relatie tot functioneren service centra en implementatie van de nieuwe landelijke visie op specialismen. Voor wat betreft de specialismen Grootschalig - en Specialistisch optreden (bijv. het specialisme technische hulpverlening) volgt brandweer Zuid-Limburg de landelijke lijn uit overwegingen van efficiency. Doel van het grootschalig optreden is het inrichten van de bovenregionale bijstand waardoor grootschalige inzetten optimaal kunnen verlopen, zowel in de eigen regio als daarbuiten. De organisatie van het specialistisch optreden op landelijke schaal wordt ingegeven door de gedachte dat een kleine kans op het voordoen van een bepaald risico (bijv. de behoefte aan relatief veel technisch hulpverleningsmateriaal bij instortingen) leidt tot een groot aantal bestuurlijke en maatschappelijke effecten. Doordat de kans zo klein is, wordt het efficiënter en slimmer geacht om hiervoor landelijke specialismen te ontwikkelen. Een gevolg van deze beweging is dat het voorhanden zijnde materieel, dat oorspronkelijk bedoeld was voor de instandhouding van de brandweercompagnieën (en dat deels gefinancierd is door het Rijk), op noodzakelijke beschikbaarheid wordt heroverwogen. Specifiek vanwege de ligging van Zuid-Limburg ten opzichte van de rest van Nederland hoort bij de doorontwikkeling van grootschalig en specialistisch optreden ook een heroriëntatie over de Zuid-Limburgse landsgrenzen heen. Dat betekent dat 2017 in het teken staat van afronding van de analyse van de effecten en vooral het implementeren van de mogelijke veranderingen in financiële en operationele zin.

De meldkamer.

De activiteiten in het meldkamerdomein zijn in 2015 en 2016 met name gericht op de transitie naar de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). Hierbij spelen drie belangrijke aandachtspunten: de financiële overdracht van de regio naar de LMO, de operationele ondersteuning van het LMO voor de juiste inbedding van de eigen ontwikkelde repressieve brandweerdoctrine én een goede overdracht van het meldkamerpersoneel naar de LMO. Voorafgaande aan de totstandkoming van de landelijke meldkamerorganisatie is in Limburg besloten tot colocatie van de meldkamers Zuid- en Noord-Limburg. Als standplaats is voor Maastricht gekozen. In 2016 heeft de constructie van colocatie zijn beslag gekregen, waarbij recht is gedaan aan de inbreng van de ondernemingsraad. Onduidelijk op dit moment is of landelijk gezien de eindtermijn van oplevering van de LMO nog gehaald wordt en of de kosten nog in de pas blijven lopen met de oorspronkelijke ramingen. Een heroriëntatie op landelijk niveau is thans aan de orde met mogelijke gevolgen voor onder meer de brandweer.

Het nieuwe repressieve werken.

Op repressief gebied is een aantal grote nieuwe ontwikkelingen concreet in gang gezet en op onderdelen afgerond. Belangrijk is de introductie van de uitruk op maat. Historisch gezien rukt de brandweer standaard uit met zes personen met een tankautospuiter. Deze standaard-inzet is geënt op het maatgevend incident "brand in een woning". De praktijk heeft uitgewezen dat een groot aantal incidenten beduidend kleiner is en minder slagkracht behoeft. Bij maatgevende incidenten (binnenbrand, ongeval met gevaarlijke stoffen en beknelling) blijft echter de oorspronkelijke bezetting overeind. Deze landelijke visie is ook in Zuid-Limburg geïmplementeerd. Het goed blijven monitoren van de variabele voertuigbezetting, zeker op de posten waar een bezetting van 8 naar 6 mensen is ingevoerd, blijft een belangrijk aandachtspunt voor 2017. De aanbevelingen die uit de landelijke evaluatie komen worden bij de eigen monitoring betrokken.

Begin 2015 is Brandweer Nederland door onderzoeken in het buitenland geattendeerd op een mogelijk verhoogde kans op de ziekte kanker bij incidentbestrijding. Dit heeft geleid tot een bewustwordingsproces en een verandering van de werkwijze gericht op schoon werken om blootstelling zoveel als mogelijk te voorkomen. De veiligheid van het personeel staat immers voorop. In bedrijfsmatige zin zijn in dit verband al 2016 investeringen gedaan om schoon werken te faciliteren. Aanvullende investeringen in 2017 zijn echter nog dringend noodzakelijk.

Ook in 2017 zal verder worden gewerkt aan de integratie tussen repressie en risicobeheersing. Dit is nodig voor verdere kwaliteitsverbetering van de brandweertzorg, de implementatie van Brandveilig Leven en het mede realiseren van de opgelegde taakstelling.

De werkroosters voor de repressieve dienst.

De implementatie van het nieuwe rooster in de beroepskazernes betekent een ingrijpende verandering in 2015. Het meerjarenbeleidsplan gaat er van uit, dat op termijn op alle 24-uursbezette kazernes met een gedeeltelijke hybride samenstelling wordt gewerkt. De hoofdlijn van het streven is dat enkele plaatsen van een 24 uur medewerker overdag worden ingevuld door een dagdienst medewerker en in de avond- en nacht uren en in het weekend door een vrijwilliger. Het tempo waarin dit gebeurt wordt o.a. bepaald door de mate waarin sprake gaat zijn van natuurlijke uitstroom van medewerkers uit de 24- uursdienst. Hierbij wordt gestreefd naar flexibiliteit. Door de hybride bezetting wordt de vrijwilliger de kans geboden om meer (repressieve) ervaring op te doen. De dagdienst wordt ingevuld door medewerkers van het servicecenter en medewerkers van risicobeheersing waardoor de noodzakelijke verdere integratie tussen risicobeheersing en repressie bevorderd wordt. In 2016 is de omslag van het werken beoordeeld op effectiviteit en efficiency. Uit de cijfers van 2014 en 2015 is al gebleken dat sprake is van een ontwikkeling waarop de organisatie geen invloed kan uitoefenen nl. het relatieve hoge langdurige ziekteverzuim. Een eerste analyse heeft aan het licht gebracht dat het langdurige ziekteverzuim niet substantieel omlaag gebracht gaat worden met de reguliere ter beschikking staande middelen. Daarbij speelt het gegeven een rol dat een medewerker met een relatief geringe fysieke beperking (zoals bijv. een gescheurde enkelband) niet operationeel inzetbaar is. Voor een waarborging van de primaire taak kiest de brandweer voor een (structurele) uitbreiding van de capaciteit. Over het geheel gezien leidt dergelijke beweging niet tot extra kosten omdat onder meer andere hieraan gerelateerde kosten per saldo gecompenseerd kunnen worden vanuit budgetten zoals inhuur en overwerk. In 2016 wordt het plan vertaald naar een concrete set aan maatregelen die vanaf 2017 in uitvoering wordt genomen.

Servicecentra.

Het werken met servicecentra beoogt het verbeteren van de bedrijfsvoering vanuit kostenbeheersing en is tegelijkertijd belangrijk voor het ontwikkelen van het potentieel en toekomstperspectief van medewerkers. In 2017 zijn de centra volledig operationeel en vindt een eerste kwaliteitstoets op effectiviteit en efficiency plaats.

Vrijwilligheid.

De brandweer is een organisatie bestaande uit beroeps- en vrijwillig personeel. Van oudsher wordt die vrijwilliger ingezet voor repressieve taken. Deze vrijwilligers zijn afkomstig uit alle lagen van de bevolking. In de huidige tijd is een beroep doen op burgers niet gemakkelijk. Het is steeds duidelijker geworden dat er grenzen zijn aan wat van deze groep verwacht kan worden. Inzetmogelijkheden, belastbaarheid en beschikbaarheid zijn onder druk komen te staan.

De tendens is dat het niet te voorkomen is dat alleen maar gekeken wordt naar de klassieke vrijwilliger, de burger die de overheid meel helpt om branden te blussen en hulp te bieden. Een andere benadering is ingezet. De hoofdboodschap is dat de brandweer aanvullend op haar klassieke brandweervrijwilliger die waardevol en belangrijk is voor repressie, vanuit haar intrinsieke belang voor meer veiligheid, uit moet gaan kijken naar aanvullende vormen om zo meer mensen te kunnen betrekken bij vraagstukken inzake zelfredzaamheid, risicobeheersing en veiligheid op lokaal niveau. In feite dus: behoud van het goede en gewaardeerde, aangevuld met het nieuwe.

Deze nieuwe benadering lijkt vooralsnog zijn vruchten af te werpen. Actuele cijfers wijzen uit, dat de beschikbaarheid van vrijwilligers in Zuid-Limburg weer aan de maat is. Duurzame aandacht blijft echter geboden.

Jaarlijks wordt de beschikbaarheid van de vrijwilligers in de vrijwillige kazernes gemonitord. Indien deze onder de maat is, worden er aanvullende maatregelen genomen (bijv. intensivering van de werving of door inzet van een Snelle Inzetbare Eenheid (SIE)).

2.2.2 Risicobeheersing en (voorbereiding) rampenbestrijding/crisisbeheersing

Onder de noemer van risicobeheersing valt het geheel aan activiteiten en middelen die in rechtstreeks verband te brengen zijn met de primaire taak van de brandweer: het voorkomen en/of het beperken van schade door brand en/of ongeval. Tot het taakveld behoren bijv. de actualisatie van de regionale risicoanalyse en het daaruit voortkomende risicoprofiel, BRZO- en externe veiligheidstaken, planvorming, controle, toezicht en handhaving.

Ontwikkelingen en speerpunten

Van risicobeheersing naar risicogerichtheid.

De beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid is voor de middellange termijn (2020) landelijk beleid. Brandweer Zuid-Limburg sluit zich hierbij aan en anticipeert al zoveel als mogelijk op dit beleid. De achtergrond van de beleidsvisie is dat de afgelopen decennia bij veel burgers en bedrijven het beeld is ontstaan dat de overheid verantwoordelijk is voor het organiseren of afdwingen van veiligheid en dat risico's beheerst kunnen worden. Inmiddels is het besef groeiende dat een volledige beheersing van risico's een onjuist beeld en een irreële verwachting is van de rol en het vermogen van de zich meer en meer terug trekkende overheid. Daarom heeft het huidige systeem met nadruk op regels een herijking en ontwikkeling nodig: van regelgericht naar risicogericht en risico beïnvloeding. Nog meer regels leiden niet per definitie tot meer veiligheidswinst in de toekomst. Optimale veiligheidswinst wordt bereikt door een combinatie van heldere regels en handhaving, beïnvloeding van gedrag (zie ook Brandveilig Leven), het verhogen van het veiligheidsbewustzijn en zorgdragen voor continuïteit, waarbij de verantwoordelijkheidsverdeling bij voorbaat helder is. Zowel bedrijven, burgers maar ook gemeenten zijn hierin verantwoordelijk. Belangrijk is het vinden van de juiste balans tussen regels, doelstellingen en verantwoordelijkheid. Door middel van scenario denken in geval van betrokkenheid bij vergunningverlening neemt de brandweer vergunningverlenende instanties alvast mee in de nieuwe wijze van benadering.

Brandveilig Leven.

Binnen brandweer Nederland is onderzoek gedaan naar de huidige manier van werken binnen de brandweer. Uit dit onderzoek is gebleken dat met name de kosten voor repressie stijgen en dat het aantal slachtoffers en economische schade ten gevolge van brand niet evenredig afnemen. Dat vergt een andere kijk op het werken en heeft ertoe geleid om de koers te verschuiven naar proactieve activiteiten. De koersverschuiving wordt binnen de brandweer aangeduid als “brandveilig leven”, een proces dat zich richt op bewustwording bij burgers met betrekking tot de eigen verantwoordelijkheid bij brandveiligheid. Dit is als speerpunt van beleid genoemd in het meerjarige beleidsplan Eenheid in Verscheidenheid 2012-2018. Uiteindelijk moet het bewustwordingsproces leiden tot een duurzame gedragsverandering op de lange termijn. Binnen de Brandweer Zuid-Limburg is de afgelopen jaren in eerste aanleg langs het project Samen op Weg het beleid brandveilig leven geïntroduceerd. Aan de hand van het project is in samenspraak met de gemeenten een dialoog gestart over de brandrisico's. De eerste maatregelen en activiteiten ter beheersing van de risico's zijn al in gezamenlijkheid opgepakt en uitgevoerd. Het vervolg is nu gericht op een nog meer inhoudelijke- en procesbenadering van brandveilig leven met als lange termijn doelstellingen: de burger weet hoe brand te voorkomen is, de burger weet hoe te handelen bij brand en de burger weet hoe gecommuniceerd wordt bij brand. Brandveilig leven krijgt in het begrotingsjaar 2017 stevige aandacht. In overleg met de gemeenten en andere partners wordt aan de hand van een achttal thema's/doelgroepen brandveilig leven verder vorm gegeven. Deze zijn: brandonderzoek, duurzame gedragsverandering, studenten, ouderen, niet-zelfredzamen, burgerparticipatie, voorlichting na brand, scholing en ambassadeurschap.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Binnen het multidisciplinaire domein rampenbestrijding en crisisbeheersing vervult de brandweer een trekkende rol. De bijdrage uit zich in het leveren van expertise op het vlak van (multi) beleidswerk in het kader van het meerjarige beleidsplan, -crisisplan en jaarplan, planvorming, systeemtest en trainingsactiviteiten voor bestuurders en operationele functionarissen. In de brandweerbegroting wordt de bijdrage aan het multidisciplinaire verband verantwoord. De inhoudelijke ontwikkelingen speerpunten en ontwikkelingen worden in het programma van het programmabureau van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg vermeld. Eerder is opgemerkt dat in 2015 en 2016 een onderzoek plaats vindt naar de gewenste inrichting van de Veiligheidsregio. Het onderzoeksresultaat kan leiden tot organisatorische en financiële wijzigingen bij de brandweer.

Bluswaterbeleid.

De afgelopen decennia vormde het drinkwaterleidingnet met de daarop aanwezige brandkranen op de meeste plekken in Nederland een vanzelfsprekende en gegarandeerde bron van bluswater. In bebouwde gebieden kon de brandweer er meestal van uitgaan dat er binnen veertig meter van een opstelplaats een brandkraan geplaatst was die een debiet leverde van honderden liters per minuut. Deze vanzelfsprekendheid staat nu onder druk. Om verschillende redenen zijn watermaatschappijen steeds minder genegen om de beschikbaarheid van brandkranen en grote leidingdiameters als vanzelfsprekend te beschouwen. Sinds de komst van de Drinkwaterwet hebben zij geen formele verplichting meer tot het leveren van bluswater. Gevolg hiervan is dat de belangen van de brandweer en de gemeenten (hebben en houden van voldoende bluswater resp. de plicht te zorgen voor een adequate bluswatervoorziening) kunnen gaan conflicteren met de belangen van de drinkwaterleidingmaatschappij (zorgen voor optimaal drinkwater). De WML, verantwoordelijk voor het drinkwater in Limburg, is in 2016 gestart met de plannen voor een gefaseerde vernieuwing van het waterleidingnet. In een deel van gemeente Stein is in 2015 een pilot gestart. Samen met WML, gemeente en brandweer is daarin de uitvoering aangepakt met het doel wederzijdse knelpunten in goed overleg op te lossen. De resultaten van de pilot in de gemeente Stein dienen als input voor de overige gemeenten in Zuid-Limburg. Het is nog prematuur om te kunnen stellen dat de beleidswijziging van WML leidt tot extra kosten voor gemeenten en/of brandweer.

2.2.3 Vakbekwaamheid: opleiden en oefenen.

Onder de noemer van opleiden en oefenen valt het vakbekwaam worden (het opleiden en examineren) en vakbekwaam blijven (het oefenen en bijscholen) van alle personeel dat een operationele (een warme) functie vervult. Landelijke en regionale signalen geven aanleiding tot het aantrekken van de aandacht voor het element van vakbekwaamheid. Binnen het bestaande programma is gezocht naar een herschikking van financiële middelen. Goed opgeleid en getraind personeel dat te allen tijde adequaat kan optreden is immers een *conditio sine qua non* voor de brandweer.

Ontwikkelingen en speerpunten.

Landelijke versterking brandweeronderwijs.

Voor het brandweeronderwijs is één landelijke infrastructuur ontwikkeld onder de vlag van het Instituut Fysieke Veiligheid. De regionale opleidingsinstituten zijn daarin opgegaan zonder dat daarbij sprake is van een organisatorische fusie en/of sturing vanaf een centrale plek. Het brandweeropleiding- en oefeninstituut te Margraten is en blijft als zodanig voor Zuid-Limburg functioneren. De brandweer maakt meer en meer gebruik van nieuwe technieken en hulpmiddelen die voor een groot deel centraal worden ontwikkeld waardoor de behoefte aan nascholing groeit. Ter ondersteuning van de didactiek komen technische mogelijkheden beschikbaar zoals animaties en e-learning, samen de virtuele leeromgeving genoemd.

Vakbekwaamheid en de personele relatie.

De tijd die vrijwillig brandweerpersoneel voor de brandweer beschikbaar heeft neemt af, terwijl de eisen voor minimale geoefendheid zijn vastgesteld. De tijd die vrijwilligers en beroeps voor vakbekwaamheid beschikbaar hebben, dient dan ook zo efficiënt als mogelijk te worden benut. Medewerkers verwachten dat ook in toenemende mate. Dit betekent dat de efficiëntie in didactiek en de vakbekwaamheidsorganisatie meer dan voorheen accent moeten hebben. Uitgangspunt is dat de medewerker eigenaar is van zijn of haar ontwikkeling en de organisatie de randvoorwaarden biedt.

Van regels naar risico's.

Het optreden van de brandweer als adviseur van gemeentelijke diensten of bestuur was sterk regel-georiënteerd (voorschriften, planvorming). In toenemende mate verwachten andere partners in het veiligheidsveld een meer inhoudelijke oriëntatie en een advisering vanuit een brede visie en op risico's. Hetzelfde geldt voor de planvorming waarbij een beweging zichtbaar is van plannen naar verkennen en oefenen.

Van techniek en tactiek naar relaties.

Opleiden en oefenen is van oudsher sterk gericht op techniek en tactiek, op kennis en vaardigheden op het eigen vakgebied. Meer en meer wordt ook het belang gezien van de onderlinge relaties en de samenwerking tussen collega's, van en met andere disciplines en met burgers bij de plaats van een incident. Eenheid van optreden is hierbij een wezenlijke voorwaarde.

De praktijk van elke dag.

De brandweer evalueert incidenten van enige omvang monodisciplinair en afhankelijk van de aard van het incident te samen met andere disciplines multidisciplinair. Ook wordt de brandweer bij een incident steeds vaker geconfronteerd met nieuwe elementen (bijv. een zolderbrand waarvan het dak belegd is met zonnepanelen). Een situatie die voorheen in principe niet tot de "dagelijkse kost" behoorde, maar die wel een impact heeft op kennis en oefening. Dat vergt een blijvende inspanning van een lerende organisatie als de brandweer.

Kwaliteitsimpuls.

De implementatie van de versterking van het brandweeronderwijs en de dringend noodzakelijke beweging naar modernisering van de inhoud, bijscholing en didactiek van het brandweeronderwijs inclusief de daarbij behorende (technische) hulpmiddelen dient in 2017 zijn beslag te krijgen. Ook dient mede uit oogpunt van veiligheid voor de vrijwilliger en beroeps bijzondere aandacht te worden besteed aan innovatieve ontwikkelingen (in- en extern) binnen de mate van belastbaarheid van de brandweerman/vrouw. Het geheel vergt een stevige kwaliteitsimpuls met het daarbij behorende financiële pakket. De inspanning is erop gericht dat binnen het geheel gezien een en ander niet leidt tot extra kosten.

Multidisciplinaire opleiding en oefening.

Voor het multidisciplinaire veld worden de gangbare programma's uitgevoerd binnen het meerjarenplan MOTO. De brandweer speelt hierin een trekkende rol. Dit plan omvat een veelheid aan trainingen en oefenmomenten voor medewerkers en bestuurders, die opgenomen worden in de jaarlijkse oefenkalender.

Bijzonder speerpunt.

In het jaar 2016 wordt de A2-tunnel te Maastricht in gebruik genomen. Veel aandacht is voorafgaande geschonken aan de operationele voorbereiding onder meer in termen van opleiding en oefening. In 2017 vindt definitieve borging van de opgedane kennis en ervaring plaats in de reguliere oefen- en bijscholingsstructuur.

3 Financiële paragrafen

3.1 Algemeen

Financiële uitgangspunten

De algemene financiële uitgangspunten voor de begroting (en jaarrekening) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg staan onder meer genoemd in hoofdstuk 11, financiële bepalingen, van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De gemeentelijke bijdrage aan het onderdeel brandweer vindt plaats op basis van een afgesproken verdeelsleutel. Dit wordt de 70:10:10:10 verhouding genoemd. Bovenop de gemeentelijke bijdrage ontvangt de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een rijksbijdrage (BDUR) bedoeld voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Een deel daarvan gaat wederom op basis van een afgesproken verdeelsleutel naar de brandweer.

Indexering

Ten aanzien van de toepassing van de indexering zijn bestuurlijke besluiten genomen. Bij de opstelling van de begroting wordt gebruik gemaakt van indexcijfers van het Centraal Planbureau. In verband met de voorgeschreven procedure dient de conceptbegroting vóór 1 april van het voorafgaande jaar gereed te zijn. Daarom kan geen gebruik worden gemaakt van de indexpercentages conform de meicirculaire van het gemeentefonds. De percentages van deze circulaire zijn gebaseerd op de gegevens van het Centraal Planbureau (voorcalculatie voor loon en prijzen). Bij de jaarrekening vindt een herberekening op basis van de daadwerkelijke index plaats met een aanpassing van de gemeentelijke bijdragen.

Financiële taakstelling/bezuiniging

De afspraken omtrent de bezuinigingen voor de brandweer zijn in meerjarig perspectief weergegeven. Kortheidshalve wordt verwezen naar de betreffende paragraaf.

3.2 Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen kan worden omschreven als het vermogen van een organisatie onderdeel om niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn, te dekken zonder dat verstoring van de continuïteit in de uitvoering van de reguliere taken optreedt. Het weerstandvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit in beschikbare middelen en mogelijkheden en anderzijds de risico's waarvoor geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandvermogen is van belang voor het beoordelen van de financiële positie. In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid door de deelnemende gemeenten heeft elk onderdeel een eigen verantwoordelijkheid om voldoende weerstandvermogen te vormen. De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen en de ruimte in de exploitatiebegroting.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt per 31 december 2015 € 1.500.009

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bedragen per 31 december 2015 € 7.299.114

Langlopende voorzieningen

De langlopende voorzieningen bedragen per 31 december 2015 € 3.142.189

Risico's

De inventarisatie van de risico's waarvoor (nog) geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie staan vermeld in de risicoparagraaf onder 3.5.3. Bij de bepaling van de netto waarden van de risico's is rekening gehouden met de waarschijnlijkheid dat een risico zal optreden.

De schatting in euro's hiervan zijn als volgt :	kans	netto
Individueel Keuzebudget	€ 100.000 50%	€ 50.000
Schoon werken	€ 250.000 40%	€ 100.000
Strategisch Personeelsbeleid	€ 100.000 60%	€ 60.000
BDUR	€ 150.000 80%	€ 120.000
Meldkamers LMO	€ 25.000 80%	€ 20.000
Hybride bezetting	€ 135.000 40%	€ 54.000
Arbeidstijdenwet	€ 135.000 40%	€ 54.000
Sub-totaal	€ 1.320.000 35%	€ 458.000
Risico's bepaalt bij vaststelling algemene reserve		€ 1.500.000 *
Totaal		€ 1.958.000

*Op basis van het plausibiliteitonderzoek door bureau van der Zanden in 2013 is de algemene reserve bestuurlijk vastgesteld op € 1.500.000 op grond van de navolgende risico analyses :

Personele directe lasten	€ 600.000
Personele indirecte lasten	€ 250.000
Huisvesting	€ 150.000
Kantoor	€ 250.000
Voertuigen	€ 150.000
Materialen	€ 100.000
Totaal	€ 1.500.000

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden die de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Reserves
- Ruimte op de begroting
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Langlopende voorzieningen.

Op 31 december 2015 is de weerstandscapaciteit als volgt:

	31-12-2015
Reserves	8.799.123
Ruimte op de begroting	-
Onbenutte belastingcapaciteit	-
Langlopende voorzieningen	3.142.189
Totaal	11.941.312

Weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen kan onderstaande formule worden gebruikt:
Weerstandsvermogen = Weerstandscapaciteit/Risico's

Weerstandsvermogen	Brandweer
Peildatum 31-12-2015	6,10

Conclusie

Het weerstandsvermogen is uitstekend.

Financiële kengetallen

1A	Netto Schuldquote	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Vaste schulden	11.660.691	8.224.273	8.080.864	8.081.000
B	Netto vlottende schuld	1.226.067	1.226.000	1.226.000	1.226.000
C	Overlopende passiva	19.823.584	19.824.000	19.824.000	19.824.000
D	Financiële activa	18.000	18.000	18.000	18.000
E	Uitzettingen	17.671.546	17.672.000	17.672.000	17.672.000
F	Liquide middelen	178.905	179.000	179.000	179.000
G	Overlopende activa	193.533	194.000	194.000	194.000
H	Totale baten	37.537.621	38.600.707	39.038.514	38.684.516
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%		39,02%	29,04%	28,35%	28,61%

1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Vaste schulden	11.660.691	8.224.273	8.080.864	8.081.000
B	Netto vlottende schuld	1.226.067	1.226.000	1.226.000	1.226.000
C	Overlopende passiva	19.823.584	19.824.000	19.824.000	19.824.000
D	Financiële activa	18.000	18.000	18.000	18.000
E	Uitzettingen	17.671.546	17.672.000	17.672.000	17.672.000
F	Liquide middelen	178.905	179.000	179.000	179.000
G	Overlopende activa	193.533	194.000	194.000	194.000
H	Totale baten	37.537.621	38.600.707	39.038.514	38.684.516
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%		39,02%	29,04%	28,35%	28,61%

2.	Solvabiliteitsratio	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Eigen vermogen	7.321.685	8.327.054	8.316.550	8.086.146
B	Balanstotaal	44.728.123	44.728.123	44.728.123	44.728.123
Solvabiliteit (A/B)*100%		16,37%	18,62%	18,59%	18,08%

3.	Kengetal grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
-----------	----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

4.	Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Totale structurele lasten	37.670.422	39.036.599	39.049.018	38.914.920
B	Totale structurele baten	37.537.621	38.600.707	39.038.514	38.684.516
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	3.321.806	3.487.108	3.539.108	3.487.108
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2.623.474	3.923.000	3.549.612	3.717.512
E	Totale baten	37.637.821	37.407.830	39.038.514	38.684.516
Structurele exploitatieruimte ((A-B)+(D-C))/E*100%		2,21%	0,00%	0,00%	0,00%

5.	Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
-----------	----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Toelichting Financiële kengetallen.

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Op basis van de prognoses voor 2016 en volgende jaren, waarbij sprake is van (her)financiering van externe geldleningen, is duidelijk dat de druk van de rentelasten en aflossingen toe zal nemen.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen is te voldoen. De solvabiliteitsratio voor de komende jaren is licht dalende mede als gevolg van het feit dat in de begrotingen van 2016 en 2017 nog onttrekkingen aan de reserves zijn opgenomen terwijl de verwachting is dat het balanstotaal gelijk zal blijven.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten en is niet van toepassing op dit organisatie onderdeel.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte aanwezig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. In de begroting 2016 en 2017 is nog rekening gehouden met incidentele onttrekkingen aan de reserves. De begroting en ook de realisatie kennen nauwelijks incidentele lasten en baten.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk van een organisatie onderdeel zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde en hier niet van toepassing.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de brandweer hebben betrekking op voertuigen, materiaal en kazernes. uitgangspunten. Vervanging van kapitaalgoederen vindt plaats op basis van het meerjarige investeringsplan, op basis van wettelijke eisen of indien kwaliteitsverbetering daartoe aanleiding geeft. Een onderhoudsplan indiceert jaarlijks de kosten. Het meerjarig investeringsplan maakt onderdeel uit van deze begroting.

3.4 Financiering

De BRWZL volgt verplicht de regels van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en handelt in de zin van de wet als zodanig. Een verfijning van de regelgeving is vertaald in het treasury statuut dat formeel is vastgesteld.

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Stappen (1–4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1	1.200.000	6.800.000	-5.600.000
ultimo maand 2	1.200.000	6.800.000	-5.600.000
ultimo maand 3	1.200.000	6.800.000	-5.600.000
(4) gemiddelde van (3)	1.200.000	6.800.000	-5.600.000
Stappen (5–9)	Variabelen	Bedragen	
-5	<i>kasgeldlimiet</i>		3.202.020
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet		8.802.020
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nvt	
Berekening kasgeldlimiet (5)			
-7	Begrotingstotaal		39.049.020
-8	Percentage regeling		8,20
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		3.202.020

De liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet geeft geen aanleiding tot het ondernemen van acties.

Renterisiconorm

Stap	Variabelen renterisiconorm	2016	2017	2018	2019
1	Renteherzieningen	-	-	-	-
2	Aflossingen	936.418	143.409	150.760	158.111
3	Renterisico (1+2)	936.418	143.409	150.760	158.111
4	Renterisiconorm	7.807.320	7.809.804	7.782.984	7.772.449
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	6.870.902	7.666.395	7.632.224	7.614.338
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal	39.036.599	39.049.018	38.914.920	38.862.243
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	7.807.320	7.809.804	7.782.984	7.772.449

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Algemeen

Onder de noemer bedrijfsvoering valt het geheel aan ondersteunende activiteiten en middelen in de sfeer van personeelszorg, financiën, facilitaire zaken incl. huisvesting, planning & control, bestuurszaken.

Ontwikkelingen en speerpunten

Personeelszorg

Ten gevolge van wijzigingen in de rechtspositie wordt ook voor het brandweerpersoneel met ingang van 1 januari 2017 het individueel keuzebudget (IKB) ingevoerd. Het effect van de invoering wordt in verband met de roosterbezetting strak gemonitord en beoordeeld op effecten.

Op het moment van het opstellen van de begroting 2017 staat de teller van boventaligheid nog op 7 medewerkers. De verwachting bestaat dat aan het einde van planperiode per 1 januari 2019 nog slechts 1 medewerker in boventaligheid werkt. De boventaligheid is een gevolg van de reorganisatie die ingezet is en het daar uit voortgekomen herplaatsingsplan.

Benoemd als strategisch thema is het strategisch personeelsbeleid. Hiermee wordt beoogd om een kwalitatief goed personeelsbestand te verkrijgen en behouden dat voldoet aan de kwaliteitseisen zoals beschreven in het functieboek, zodat de organisatie de benodigde ontwikkeling kan doormaken. Voorbeelden hiervan zijn de doorontwikkeling van het regionaal management development, het tweede loopbaanbeleid met name voor repressief personeel, in- en uitstroombesluit, ouderenbeleid en het effect van de vergrijzing van de organisatie. Feit is dat op de korte termijn een aantal sleutelfunctionarissen de organisatie zullen gaan verlaten. Hierop dient vroegtijdig te worden geanticipeerd. Het tweede loopbaanbeleid en FLO-beleid blijven eveneens punten van aandacht. Vanuit het oogpunt van personele zorg dient in 2017 bijzondere aandacht te worden besteed aan de gevolgen voor het personeel in verband met de ontwikkelingen over de landelijke meldkamerorganisatie en de eigen Veiligheidsregio.

Het cultuur- en gedragsontwikkelingstraject krijgt in 2017 definitieve verankering.

Namens de Brandweer neemt de burgemeester van de gemeente Sittard/Geleen (portefeuillehouder brandweer in Dagelijks bestuur) actief deel aan de Brandweerkamer. In dit landelijk georganiseerde overleg worden specifieke brandweeronderwerpen ten aanzien van de rechtspositie van brandweerpersoneel besproken. De eindresultaten dienen een verwerking op de regionale schaal.

Financiën, planning & control, informatiemanagement en kwaliteitszorg:

De systematiek van realistisch begroten wordt steeds meer als standaard toegepast in de P&C cyclus met in achtname van genomen bestuursbesluiten op dit vlak. Bouwsteen in het realistisch begroten is het verbeteren van de systematiek van risicomanagement.

De ontwikkeling van informatiemanagementbeleid zet verder door op basis van het structureren van informatiestromen. Het is noodzakelijk dat informatiemanagement door interne en externe factoren in 2017 een stevige impuls te dient te verkrijgen. De inzet en toepassing van de in gebruik zijnde ICT systemen wordt verder verfijnd waarbij recht gedaan wordt aan het streven om op termijn naar een volledig digitale opslag en verwerking van bedrijfsgegevens te komen.

Op het onderdeel "inkomsten" gelden drie speerpunten.

- De ontwikkelingen ten aanzien van de Rijksbijdrage (BDUR) moeten strak gemonitord blijven.
- Daarnaast krijgt het in 2016 genomen besluit inzake de toekomst van de B.V. VPT (Veiligheidsopleidingen, Planvorming en Training) in 2017 zijn beslag. De financiële en/of inhoudelijke effecten van dit besluit hebben consequenties voor de begroting 2017 en latere jaren.
- Het blijven verwerven van inkomsten zoals bijv. mogelijke subsidies en het toepassen van de tariefregeling.

In aanhaking op de landelijke ontwikkelingen wordt in 2016 een start gemaakt met het implementeren van een kwaliteitszorgsysteem voor de Veiligheidsregio's. De Brandweer zal hierin een belangrijke bijdrage hebben en wettelijk gezien invulling moeten geven aan het monodisciplinaire deel.

Facilitaire zaken

In 2017 wordt het geheel aan de afgelopen jaren in gang gezette maatregelen in de sfeer van de beheersystemen van inkoop/aanbesteding, gebouwenonderhoud, verzekeringen, post, archief zodanig afgerond, zodat sprake is van een duurzaam stabiele situatie.

3.5.3 Risicoparagraaf

Een risico is een onzekere gebeurtenis waaruit financiële gevolgen kunnen voortvloeien, maar waarbij niet duidelijk is of de gebeurtenis gaat gebeuren en hoe groot de financiële gevolgen zullen zijn. Op het moment dat deze financiële gevolgen gedekt zijn (b.v. door het instellen van een reserve) is het risico als zodanig vervallen. Ook op het moment dat het zeker is dat de gebeurtenis gaat gebeuren, vervalt het risico en dient het opgenomen te worden in de begroting.

De brandweer benoemt de volgende risico's:

- De brandweer volgt de rechtspositie van gemeenteambtenaren. Inmiddels is de regelgeving Invoering Individueel Keuzebudget (IKB) uitgekristalliseerd. Het IKB wordt met ingang van 1 januari 2017 ingevoerd. Onduidelijk is hoeveel medewerkers van de mogelijkheid gebruik zullen maken om bovenwettelijk verlof in het kader van het IKB te verkopen en wat daarvan de invloed op de P-begroting is. Datzelfde geldt voor de mogelijkheid van flexibele uitbetaling van secundair salaris, zoals vakantiegeld.
- Vanwege de verhoogde kans op gezondheidsrisico's bij incidentbestrijding dient de brandweer schoon te werken. Dat kan leiden tot aanpassing van de werkwijze en tot aanvullende investeringen.
- Het ontwikkelen en implementeren van strategisch P-beleid. Het langer door werken door de opschuiving van de AOW-gerechtigde leeftijd, de huidige leeftijdsopbouw van de organisatie en de daaruit voortvloeiende toename van de vergrijzing van onze organisatie en het feit dat het operationeel inzetbaar brandweerpersoneel vanuit veiligheidsoptiek verplicht onderworpen wordt aan periodiek preventief medisch onderzoek, neemt de kans toe dat medewerkers hieraan niet meer kunnen voldoen. Dit gegeven noopt tot een versnelde invoering van een strategisch personeelsbeleid. Omdat de brandweer Zuid-Limburg een aantal operationele medewerkers in dienst heeft die geen FLO rechten hebben is sprake van een kostenrisico.
- De brandweer draagt in personele en financiële zin bij aan de multidisciplinaire samenwerking binnen het verband van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De bekostiging vindt plaats vanuit de Rijksbijdrage (BDUR). Het is mogelijk dat spanning komt te staan op de omvang van die bijdrage, zowel aan de claimende kant (de Veiligheidsregio, het Veiligheidsberaad en IFV) als aan de verstreckende kant (het Rijk).
- Voor de meldkamers wordt een landelijke organisatie ingericht (LMO). De eerste voorbereidingen daartoe zijn getroffen onder meer door het treffen van een colocatie constructie met de meldkamer Noord-Limburg te Maastricht. In financiële zin geeft de transitie van de meldkamers nog geen duidelijkheid. Datzelfde geldt voor het feitelijke tijdstip van de LMO.
- Vanaf 2015 tot aan het einde van de planperiode is een belangrijke nog te behalen bezuiniging het uniform implementeren van het systeem van hybride (beroeps + vrijwillig) werken in de beroepskazernes. Dit traject is gebaseerd op vrijwilligheid en kent daardoor een aantal risico's. Het is de vraag of deze bezuiniging in de volle omvang wordt gehaald.
- Op het gebied van het Arbeidstijdenbesluit in relatie tot roosters en beschikbaarheid van beroepsbrandweermensen en vrijwilligers is sprake van een voortdurende spanning die constante monitoring behoeft. Het afbreukrisico is dat toch strijdigheid ontstaat met het besluit.

3.5.4 Verbonden partijen.

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, c.q. het onderdeel brandweer. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 18 gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de Veiligheidsregio c.q. de brandweer over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd zijn.

Visie.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij. De Brandweer Zuid-Limburg heeft (nog) geen deelnemingenbeleid. Er is bij de Brandweer slechts sprake van een tweetal verbonden partijen, hetgeen het uitwerken van een dergelijk beleid momenteel overbodig maakt. Uitgangspunt is wel dat wij als Brandweer actief aandeelhouderschap wensen te voeren om de publieke belangen te borgen. Dat wil zeggen dat we proberen invloed uit te oefenen op de strategie van de organisatie.

Beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

De heroriëntatie ten aanzien van de inrichting van de Veiligheidsregio kan hier in de toekomst een ander licht op werpen. Voor de hand ligt dat er na doorvoering van de herinrichting het beleid van de verbonden partijen verder wordt ontwikkeld. Denkbaar is dat er aandacht wordt besteed aan risicobeheersing bij de verbonden partijen om risico's voor de Veiligheidsregio te beperken.

Momenteel vindt u in onderstaand overzicht zowel deelneming in (privaatrechtelijke) deelnemingen, als ook in een (publiekrechtelijke) openbare lichaam.

Lijst van de verbonden partijen.

Naam	Belang	Doelstelling	Ontwikkelingen
B.V. VPT	Brandweer is volledig aandeelhouder	VPT is een NIBHV gecertificeerd bedrijf en heeft alle kennis in huis om medewerkers binnen organisaties voor te bereiden op een mogelijk calamiteit. Doelstelling is om binnen bedrijven en organisaties een gevoel van veiligheid te creëren via veiligheidsopleidingen en of advies.	Er wordt veel energie gestopt in continue marktverkenning en acquisitie, en wordt aanhoudend gestudeerd op onderwerpen als flexibilisering van programma, planning en regelgeving en op het benutten van kansen.
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT	Deelnemer	Het leveren van ICT-basisvoorziening d.m.v. technisch beheer.	De brandweer neemt vanaf 2015 deel aan deze regeling en draagt naar rato van de afname van ICT-diensten bij aan de kosten van de gemeenschappelijke regeling ICT ter ondersteuning van de bedrijfsvoering.

Deel B Begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020

De concept begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 zijn sluitend op basis van bestaand beleid. Resultaten in meerjarig perspectief zijn verwerkt via het budget onvoorzien.

Uit financieel oogpunt is te stellen dat de opgelegde bezuinigingen op basis van de begroting 2012-2020 dan ook behaald zijn. De bestuurlijk vastgestelde bezuinigingen zijn verwerkt in de bijdragen die de deelnemende gemeenten afdragen aan de Veiligheidsregio.

De verschillen tussen de begroting 2017 en de begroting 2016 zijn hieronder toegelicht.

Op basis van voorcalculatie bedraagt de loonindex 2017 1,9 % en de prijsindex 2017 0,9 %.

Brandweer Zuid Limburg

Brandweer Zuid-Limburg	Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Begroting 2015 Primair	Begroting 2015 na wijziging dec. 2015	Begroting 2016 Primair	Begroting 2017	Meerjarenraming		
							2018	2019	2020
LASTEN									
Personeelslasten	24.812.013	25.657.757	24.342.850	25.543.112	24.982.734	24.497.695	24.247.421	24.179.073	24.139.944
Friciekosten	767.566	866.243	614.247	1.168.438	296.532	0	0	0	0
Opleiden & Oefenen warme tak	981.928	919.695	834.316	1.025.605	784.316	1.281.377	1.205.383	1.205.383	1.205.383
Huisvesting	3.697.694	3.728.796	3.793.598	3.652.787	4.601.401	4.423.302	4.441.609	4.458.763	4.494.615
Kantoor	2.931.689	2.769.644	2.867.419	2.644.590	2.880.178	2.885.020	2.885.020	2.885.020	2.885.020
Voertuigen	2.950.749	2.528.816	3.321.674	2.589.167	3.120.569	3.002.805	3.157.500	3.039.919	3.329.420
Materialen	1.813.576	1.786.544	2.145.115	1.716.625	1.897.352	2.177.984	2.208.879	2.269.211	2.325.940
Onvoorzien	0	0	202.650	0	100.000	104.384	92.655	148.421	184.297
Index lonen en prijzen	282.651		956.128	410.474	668.398	976.453	976.453	976.453	976.453
Renteresultaat	-674.334	-587.073	-272.390	-585.374	-294.881	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Totaal lasten	37.563.532	37.670.422	38.805.607	38.165.424	39.036.599	39.049.020	38.914.920	38.862.243	39.241.072
BATEN									
Bijdragen gemeenten incl index	33.669.374	31.764.783	31.699.990	31.755.654	33.090.626	33.581.103	33.227.103	33.227.103	33.227.103
Bijdragen Rijk	4.456.447	4.434.235	4.409.660	4.409.106	4.420.402	4.475.142	4.475.142	4.475.142	4.475.142
Overige inkomsten	1.249.700	1.338.603	1.093.180	1.126.256	1.089.679	982.271	982.271	982.271	982.271
Totaal baten	39.375.521	37.537.621	37.202.830	37.291.016	38.600.707	39.038.516	38.684.516	38.684.516	38.684.516
Saldo exploitatie exclusief reserves	1.811.989	-132.801	-1.602.777	-874.408	-435.892	-10.504	-230.404	-177.727	-556.556
Stortingen in reserve egalisatie kapitaallasten	3.382.441	3.321.806	3.321.806	3.321.806	3.487.108	3.487.108	3.487.108	3.487.108	3.487.108
Stortingen in reserve egalisatie bezuinigingen	1.121.779	0	0	0	0	52.000	0	0	0
Stortingen in overige reserves	0	142.383	0	166.400	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit overige reserves	370.959	216.994	170.000	217.063	164.000	133.504	52.946	48.382	43.817
Onttrekkingen uit reserve egalisatie kapitaallasten	2.934.081	2.623.474	3.479.336	2.496.036	3.207.551	3.416.108	3.631.566	3.616.453	3.999.847
Onttrekkingen uit reserve egalisatie bezuinigingen	0	0	661.000	661.000	254.917	0	33.000	0	0
Onttrekking uit reserve frictiekosten	767.566	866.243	614.247	988.515	296.532	0	0	0	0
Saldo exploitatie na mutaties reserves	1.380.375	109.721	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting op de BRWZL begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 per HKOS.

Personeelslasten

Ten opzichte van de jaarschijven van de formele begroting 2016-2019 wijken de totalen van de personeelslasten in absolute zin € 40.000 tot € 75.000 en in relatieve zin 0,2 % - 0,3% negatief af in deze begroting 2017-2020. Grosso modo is te stellen dat de bezuinigingstaakstelling 2012-2020 op personeel binnen deze HKOS personeelslasten behaald wordt. Door de vergrijzing is het ziekteverzuim binnen de repressie structureel hoger dan het uitgangspunt dat gehanteerd is bij het berekenen van de roosterfactor. De afgelopen jaren is dit opgevangen door aanwending van de budgetten voor overwerk, inhuur en pay roll constructies. Dit zijn per definitie "dure" oplossingen. Voor 2017 wordt ingezet op een verhoging van de structurele personele capaciteit. De kosten worden gedekt vanuit het budget inhuur/pay roll in combinatie met lagere lasten in de sfeer van consignatie van vrijwilligers.

Opleiden en oefenen warme tak

Ten opzichte van 2016-2019 stijgt het budget met € 350.000 in 2017-2020 naar € 1.205.000. De voornaamste oorzaken van deze stijging is PPMO en oefenen voor beroeps overdag samen € 100.000, een noodzakelijke kwaliteitsimpuls (het vak voorop) van € 250.000 en € 73.000 voor MOTO. Het oefenen van de brandweer vindt in een vierjarige cyclus plaats. Jaarlijks wordt een specifiek onderwerp realistisch beoefend. Voor het jaar 2017 is dat het programma natuurbrandbestrijding. De kosten van programmatisch werken zijn vanaf 2012 gedekt middels verkregen ESF-gelden, waarvan de laatste gelden (afgerond € 76.000) in 2017 uit de reserve opleiden en oefenen worden onttrokken. Voor continuering van het programmatische werken en de kwaliteitsimpuls worden de kosten nu structureel ingebed.

Huisvesting

De totale lasten verminderen met € 140.000 voornamelijk als gevolg van lagere energielasten, huurlasten en groot onderhoud en hogere kapitaallasten inventaris.

Kantoor

De totale lasten verminderen met € 20.000. Enerzijds door verminderde lasten op telefoon, verzekeringen en abonnementen en anderzijds door verhoogde lasten op de post automatisering.

Voertuigen

De totale lasten verminderen met € 100.000, voornamelijk door lagere onderhoudskosten van de nieuwe voertuigen.

Materialen

De totale lasten zijn € 280.000 hoger voornamelijk als gevolg van toenemende kapitaallasten van de beroepskleding en materialen. Op grond van de inmiddels beschikbare inzichten ten aanzien van "schoon werken" zijn inmiddels maatregelen getroffen om voldoende kleding beschikbaar te hebben (meer en eerder wassen van uitrukkleding), logistiek en wasfaciliteiten. Deze gegevens zijn waar nodig verwerkt in het meerjaren investeringsplan en leiden tot een verhoging van de jaarlijkse kapitaallasten. Verder zijn materiele kosten opgenomen voor uitvoering van brandveilig leven.

Bijdragen Rijk

De uitkeringen via de BDUR worden in totaal begroot op € 6.320.000.

Het aandeel van de BRWZL zoals opgenomen in deze begroting is berekend op basis van de vastgestelde verdeelmaatstaf. Daarmee komt de BDUR voor de brandweer in deze begroting uit op € 4.475.000.

Overige inkomsten

De brandweer ontvangt bijdragen van de deelnemende gemeenten en van het Rijk. Daarnaast is sprake van overige inkomsten. Deze hebben betrekking op bijdragen voor geleverde dienstverlening aan derden, zoals bijvoorbeeld vergoedingen voor gebruik van het regionale opleidingscentrum, bijdragen, die verband houden met zendmasten van derden op eigendom en het beheer van de milieuklachtenlijn van de Provincie

De post overige inkomsten verminderen ten opzichte van 2016 met afgerond € 100.000. De belangrijkste veroorzakers van deze terugval zijn: het vervallen van dienstverleningen aan de Belgische gemeenten Lanaken en Riemst. Het contract tussen voormalige Brandweer Maastricht en Belgische gemeenten loopt in 2016 af en wordt niet verlengd, omdat deze brandweren vanaf die datum in eigen beheer de brandweezorg in hun gemeenten behartigen. Verder is sprake van een verminderde subsidies risicobeheersing.

Van en naar reserves

De geraamde mutaties van reserves naar exploitatie vertonen een meanderend beeld van € 3.200.000 naar € 4.000.000 en zijn causaal verbonden met de kapitaallasten materieel. Vanuit de reserve sociaal plan wordt vanaf 2017 tot en met 2021 jaarlijks gemiddeld € 45.000 onttrokken.

De mutaties van exploitatie naar reserves zijn met € 3.487.000 constant en bestaan uit de jaarlijkse bijdrage aan de egaliseringsreserve kapitaallasten materieel (voertuigen, materialen, kleding, automatisering en inventaris).

Overzicht geraamd verloop reserves BRWZL								
	Algemene reserve	opleiden en oefenen	frictiekosten	egalisatie bezuinigingen	sociaal plan	moto	egalisatie kap.lasten materieel	Totaal
saldo 31,12,2014	1.500.009	220.042	988.515	1.426.780	524.071	20.000	4.234.790	8.914.207
jaarrekening 2015		66.389	-866.243	0	-121.000	-20.000	3.321.806	2.380.952
							-2.623.474	-2.623.474
verwacht saldo 31,12,2015	1.500.009	286.431	122.272	1.426.780	403.071	0	4.933.122	8.671.685
begroting 2016							3.487.108	3.487.108
		-210.437	-122.272	-254.917	-164.000		-3.207.551	-3.959.177
verwacht saldo 31,12,2016	1.500.009	75.994	0	1.171.863	239.071	0	5.212.679	8.199.616
begroting 2017				52.000			3.487.108	3.539.108
		-75.994			-57.510		-3.416.108	-3.549.612
verwacht saldo 31,12,2017	1.500.009	0	0	1.223.863	181.561	0	5.283.679	8.189.112
begroting 2018							3.487.108	3.487.108
				-33.000	-52.946		-3.631.566	-3.717.512
verwacht saldo 31,12,2018	1.500.009	0	0	1.190.863	128.615	0	5.139.221	7.958.708
begroting 2019							3.487.108	3.487.108
					-48.382		-3.616.453	-3.664.835
verwacht saldo 31,12,2019	1.500.009	0	0	1.190.863	80.233	0	5.009.876	7.780.981
begroting 2020							3.487.108	3.487.108
					-43.817		-3.999.847	-4.043.664
verwacht saldo 31,12,2020	1.500.009	0	0	1.190.863	36.416	0	4.497.137	7.224.425

Verloop voorzieningen

De voorziening groot onderhoud panden is bestemd voor de instandhouding van de gebouwen, gegeven de bestaande functionaliteit daarvan. De verwachte onttrekkingen zijn gebaseerd op de meerjarige onderhoudsplannen voor de gebouwen. Daarbij wordt niet alleen naar het onderhoud van de gebouwen in eigendom gekeken maar ook naar het huurdersonderhoud van de gehuurde gebouwen. In overleg met de accountant wordt de jaarlijkse storting bepaald op basis van een 20 jarige horizon en een 4 – jaarlijkse herijking van de onderhoudsplannen.

De verkregen contante waarde van bijna € 900.000 voor de exploitatie en het groot onderhoud van de brandweerkazerne Maastricht-Zuid is verdeeld naar de voorziening groot onderhoud panden en naar de voorziening exploitatie Maastricht-Zuid. Tot en met 2022 wordt een bijdrage geleverd in financiële dekking van huisvestingslasten van de kazerne Maastricht-Zuid.

Overzicht geraamd verloop voorzieningen BRWZL				
	onderhoud panden	ww verplichting	Maastricht Zuid	Totaal
saldo 31,12,2014	2.532.188		493.181	3.025.369
jaarrekening 2015	470.000	94.186	19.727	583.913
	-292.943		-79.964	-372.907
verwacht saldo 31,12,2015	2.709.245	94.186	432.944	3.236.375
begroting 2016	-333.072	-94.186	17.318	-409.940
	479.400		-62.000	417.400
verwacht saldo 31,12,2016	2.855.573	0	388.262	3.243.835
begroting 2017	-595.073		15.530	-579.543
	488.988		-62.000	426.988
verwacht saldo 31,12,2017	2.749.488	0	341.792	3.091.280
begroting 2018	-347.753		13.672	-334.081
	498.768		-62.000	436.768
verwacht saldo 31,12,2018	2.900.503	0	293.464	3.193.967
begroting 2019	-305.204		11.739	-293.465
	508.743		-62.000	446.743
verwacht saldo 31,12,2019	3.104.042	0	243.203	3.347.245
begroting 2020	-413.592		9.728	-403.864
	<u>518.918</u>		<u>-62.000</u>	456.918
verwacht saldo 31,12,2020	3.209.368	0	190.931	3.400.299

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Tankautospuiten	1.670.864	575.933	3.524.201	3.033.365
Updates	243.664	0	0	0
Redvoertuigen	0	0	0	959.927
Hulpverleningsvoertuigen	0	0	0	0
Overige grote voertuigen	0	0	0	0
Snel inzetbare eenheid	0	0	0	0
Dienstauto's	211.475	0	25.249	84.825
Overige materieel	212.100	0	0	66.412
Adembeschermingsmiddelen	0	16.000	0	0
Verbindingsmiddelen	11.250	1.029.468	151.250	582.790
Overig repressief	55.000	55.902	0	112.288
Specialisme	0	0	0	0
Kleding	669.732	356.727	611.419	395.462
Automatisering MZL	0	0	0	0
Inventaris	233.000	288.000	273.000	233.000
Panden	0	0	60.000	0
Totaal	3.307.085	2.322.030	4.645.119	5.468.069

Algemeen.

Het meerjarig investeringsplan is op basis van actualiteit en voortschrijdend inzicht herijkt. Op het niveau van HKOS betreffen de investeringen:

- Voertuigen inclusief bekapping: tankautospuiten, redvoertuigen, Snelle Inzetbare Eenheden (Sie's), hulpverleningsvoertuigen, dienstauto's, haakarmbakken, vaartuigen en duikapparatuur.
- Materialen. Dit betreft adembescherming, verbindingsmiddelen, specialismen, kleding en overige materialen.
- Kantoor. Dit betreft automatisering voor zover niet opgenomen in de exploitatie.
- Inventaris. Betreft de inventaris in kantoren en andere gebouwen.

Conform de afspraken, die zijn voortgekomen uit het plausibiliteitsonderzoek worden de jaarlijkse kapitaallasten materieel gedekt uit de egaliseringsreserve kapitaallasten materieel. Achterliggende gedachte hierbij is dat door toepassing hiervan geen sprake is van een meanderend beleid en daar door duidelijkheid voor de gemeenten wordt verkregen voor wat betreft de financiële bijdragen per jaarschijf.

In de begroting 2017 is voor het eerst een investeringsplanning verwerkt, die gebaseerd is op een analyse naar alle denkbare beleidsvelden. Vervolgens is op basis van deze analyse nut en noodzaak beoordeeld. De voorliggende integrale Meerjaren Investeringsplanning is een momentopname die voortaan in de jaarlijkse penc- cyclus zal worden verstevigd en indien noodzakelijk door voortschrijdend inzicht gewijzigd wordt. Hieronder wordt per jaar een toelichting gegeven.

Toelichting op het investeringsplan 2017

In 2017 staan een aantal reguliere vervangingen gepland. Het gaat om 3 tankautospuiten en 3 kleine voertuigen. Tevens worden 2 tankautospuiten ge-updated. Ten gevolge van het schoon werken zijn er investeringen opgenomen voor extra uitrukkleding, het reinigen van uitrukkleding en de logistieke bewegingen die dit met zich meebrengt. Verder zijn investeringen opgenomen ter vervanging van het Rijksmaterieel dat in 2016 wordt overgedragen aan de Veiligheidsregio's. Er is tevens rekening gehouden met de verdere opstart van de hybride vrijwilligers voor de beide beroepskazernes van Maastricht.

De brandweer maakt gebruik van 27 gebouwen, waarvan er 8 in eigendom zijn. Het onderhoud daarvan, dat bedoeld is om de bestaande functionaliteit in stand te houden wordt bekostigd uit het onderhoudsfonds gebouwen c.q. komt voor rekening van de eigenaar in het geval van een huurgebouw en het eigenaarsonderhoud betreft. De investeringsplanning bevat projecten die in basis gericht zijn op de wijziging van de bestaande functionaliteit. Oorzaken daarvan zijn gelegen in bijvoorbeeld de organisatie ontwikkeling waardoor gebouwen anders worden gebruikt dan waarvoor zij oorspronkelijk zijn bestemd. Een voorbeeld vormt de ontwikkeling en herinrichting van de servicecentra waardoor in de kazerne Heerlen en Maastricht aanpassingen zijn vereist. Als gevolg van de inzichten rondom het schoon werken zijn aanpassingen in de gebouwen en de inrichting daarvan te verwachten. Denk daarbij aan extra reinigingsvoorzieningen voor kleding, materieel en personeel en aanpassingen die ongewenste vervuiling in het gebouw zelf, tegengaan. Het schoon werken en het ontstaan van nieuwe specifieke risico objecten (A2 tunnel) vragen ook om andere opleiding- en oefen faciliteiten. Uit de Risico Inventarisatie en Evaluatie die voor de gebouwen is opgesteld vloeien ook aanpassingen voort die hun vertaling vinden in de investeringsplanning. Daarbij gaat het met name om aanpassingen in de luchthuishouding. De verzekering verlangt dat er inbraakpreventievoorzieningen in de gebouwen aanwezig zijn om het risico op inbraak en verlies van materialen te verkleinen. Tenslotte is voor de vervanging van de inventaris ook een investering opgenomen om jaarlijks versleten meubilair, inrichting van vergaderkamers, slaapvertrekken, verblijfsruimten, keukens etc. in de gebouwen uit te kunnen voeren.

Op het onderdeel automatisering worden geen majeure investeringen in de vervanging van eindgebruikersapplicaties voorzien. De hardware investeringen voor de werkplekvoorzieningen maken onderdeel uit van de dienstverlening door Parkstad IT (PIT). De kapitaalasten daarvan zijn begrepen in de exploitatiebijdrage aan PIT. De verwerving van mobiele apparaten gebeurt door de brandweer zelf. Die vervanging vindt plaats uit de exploitatie.

Toelichting op het investeringsplan 2018

In 2018 staat de reguliere vervangingen gepland van een tankautospuit. De vervanging van de verbindingsmiddelen, pagers en portofoons betreft de 1ste reguliere vervanging. Deze aankopen zijn oorspronkelijk in 2013 verricht. Daarnaast is er een vervanging gepland van de materialen in de ademluchtwerkplaatsen. Vanwege het schoon werken is het gebruik van deze materialen sterk toegenomen. Tenslotte wordt ook voorzien in de reguliere vervanging van inventaris en inrichting.

Toelichting op het investeringsplan 2019

In 2019 staan de reguliere vervangingen gepland van 6 tankautospuiten en één dienstauto. De brandweer beschikt daarmee vanaf 2013, over 24 geheel vernieuwde tankautospuiten en een geheel vernieuwd klein voertuigen bestand. De mobiele data terminals worden dit jaar opnieuw vervangen, deze kennen een korte afschrijvingstermijn. Vanwege het schoon werken is een vervanging gepland van de uitruk handschoenen voor al het repressief personeel. Tenslotte wordt ook voorzien in de reguliere vervanging van inventaris en inrichting.

Toelichting op het investeringsplan 2020

In 2020 staan de reguliere vervangingen gepland van 5 tankautospuiten en het redvoertuig van de Middenweg. Verder zijn de vervangingen gepland van de mobilifoons, plotschermen en de 50 extra portofoons die beschikbaar zijn voor oefenen en grotere incidenten. Dit jaar is ook de vervanging gepland van de 1ste bakwagen die de brandweer heeft gekocht t.b.v. de interne logistieke bewegingen en apparatuur in de diverse werkplaatsen van de service centra. Daarnaast is ook de 1ste vervanging gepland van de voertuig registratie en de voertuignavigatie. Tenslotte wordt ook voorzien in de reguliere vervanging van inventaris en inrichting.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten in de boekjaren 2017 tot en met 2020 van de reeds gepleegde investeringen tot en met boekjaar 2016 zijn als volgt:

Kapitaallasten lopende investeringen

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Kapitaallasten pand	689.710	688.083	677.999	676.282
Kapitaallasten inventaris	254.907	248.258	236.645	234.435
Kapitaallasten automatisering	0	0	0	0
Kapitaallasten kantoor	11.306	11.306	11.306	11.306
Kapitaallasten voertuig	1.397.444	1.301.487	1.147.827	1.084.766
Kapitaallasten materiaal	431.263	383.627	240.585	187.710
Kapitaallasten kleding	249.353	201.009	112.795	87.588
	3.033.984	2.833.770	2.427.157	2.282.087

Op basis van het investeringsplan 2017-2020 muteren de kapitaallasten van de nieuwe (her) investeringen als volgt:

Kapitaallasten investeringsplan

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Tankautospuiten	240.440	412.522	463.356	827.136
Updates	44.369	78.953	76.503	74.053
Redvoertuigen	0	0	0	0
Hulpverleningsvoertuigen	67.697	66.004	64.312	62.619
Overige grote voertuigen	50.820	49.368	47.916	46.464
Snel inzetbare eenheid	42.134	40.895	39.656	38.416
Dienstauto's	93.466	122.818	119.070	118.857
Overige materieel	126.073	145.091	140.919	136.747
Adembeschermingsmiddelen	13.867	13.520	14.880	14.491
Verbindingsmiddelen	175.496	172.162	413.109	404.799
Overig repressief	32.987	39.673	46.266	44.808
Specialisme	33.977	33.106	32.234	31.363
Kleding	320.462	445.203	488.761	634.602
Automatisering MZL	0	0	0	0
Inventaris	96.260	126.128	168.264	205.428
Panden	118.425	115.140	111.855	114.470
Totaal	1.456.473	1.860.582	2.227.100	2.754.252

Kapitaallasten totaal

De kapitaallasten van de lopende reeds gepleegde investeringen en de kapitaallasten van het investeringsplan 2017-2020 samen zijn dan als volgt :

Kapitaallasten investeringen totaal

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Kapitaallasten pand	808.135	803.223	789.854	790.752
Kapitaallasten inventaris	351.167	374.386	404.909	439.863
Kapitaallasten automatisering	0	0	0	0
Kapitaallasten kantoor	11.306	11.306	11.306	11.306
Kapitaallasten voertuig	2.062.443	2.217.138	2.099.557	2.389.058
Kapitaallasten materiaal	687.590	642.088	747.075	683.171
Kapitaallasten kleding	569.815	646.212	601.557	722.190
	4.490.457	4.694.352	4.654.258	5.036.340

Egalisatiereserve kapitaallasten materieel

De egalisatiereserve kapitaallasten materieel heeft op basis van het meerjarig investeringsplan het volgende verloop :

Overzicht geraamd verloop egalisatiereserve kapitaallasten materieel			
Jaar	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo per 31,12
2014			€ 4.234.790
2015	€ 3.321.806	€ 2.623.474	€ 4.933.122
2016	€ 3.487.108	€ 3.207.551	€ 5.212.679
2017	€ 3.487.108	€ 3.416.108	€ 5.283.679
2018	€ 3.487.108	€ 3.631.566	€ 5.139.221
2019	€ 3.487.108	€ 3.616.453	€ 5.009.876
2020	€ 3.487.108	€ 3.999.847	€ 4.497.137
2021	€ 3.487.108	€ 4.351.388	€ 3.632.857
2022	€ 3.487.108	€ 4.759.894	€ 2.360.071
2023	€ 3.487.108	€ 4.785.817	€ 1.061.362
2024	€ 3.487.108	€ 5.004.253	€ 455.783-
2025	€ 3.487.108	€ 5.189.674	€ 2.158.349-
2026	€ 3.487.108	€ 5.245.121	€ 3.916.362-

Producten

Omschrijving	Risicobeheersing	Vakbekwaamheid	Repressie	Crisisbeheersing	Meldkamer	Algemene dekkingsmiddelen
Lasten						
Personeelslasten	1.469.864	7.354.208	14.816.206	391.963	465.456	
Opleiding, vorming en training warm	145.669	362.702	730.719	19.331	22.956	
Huisvesting	265.398	1.327.875	2.675.213	70.773	84.043	
Kantoor	173.101	866.083	1.744.860	46.160	54.815	
Voertuigen	180.168	901.442	1.816.096	48.045	57.053	
Materialen	130.679	653.831	1.317.245	34.848	41.382	
Veiligheidsberaad						
Bijdrage Rode Kruis						
Bijdrage programmabureau						
Overige kosten						
Onvoorzien	6.263	31.336	63.131	1.670	1.983	
Index lonen en prijzen	58.587	293.131	590.559	15.623	18.553	
Renteresultaat	-18.000	-90.060	-181.440	-4.800	-5.700	
Totaal lasten	2.411.729	11.700.548	23.572.589	623.613	740.541	0
Baten						
Bijdrage gemeenten						33.581.103
Bijdrage Rijk/BDUR						4.475.142
Bijdrage GHOR						
Bijdrage Politie						
Bijdrage Brandweer						
Bijdrage Bevolkingszorg						
Bijdrage MCC						
Bijdrage gemeenten Rode Kruis						
Overige inkomsten	58.936	294.878	594.078	15.716	18.663	
Totaal baten	58.936	294.878	594.078	15.716	18.663	38.056.245
Saldo exploitatie exclusief reserves	-2.352.793	-11.405.670	-22.978.511	-607.897	-721.878	38.056.245
Reserves						
Stortingen in reserves	212.346	1.062.440	2.140.453	56.626	67.243	
Onttrekkingen uit reserves	212.976	1.065.594	2.146.805	56.794	67.443	
Totaal reserves	630	3.154	6.352	168	200	0
Saldo exploitatie inclusief reserves	-2.353.423	-11.408.824	-22.984.863	-608.065	-722.078	38.056.245

